

3. Ільїна В. М. Формування правової культури майбутніх правоохоронців у освітньому середовищі ліцею: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2011. 20 с.

(Одержано 13.03.2023)

УДК: 340.12

Олександр Маркович БАНДУРКА,

доктор юридичних наук, професор,

академік Національної академії правових наук України,

заслужений юрист України

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Станом на ранок 1 березня 2023 року в Україні внаслідок повномасштабної збройної агресії РФ постраждали понад 1 388 дітей. За офіційною інформацією ювенальних прокурорів, 461 дитина загинула та понад 927 отримали поранення різного ступеня тяжкості.

Більше року війни в Україні призвело до руйнівних наслідків для дітей. Їх масштаби вражають, йдеться у звіті ЮНІСЕФ: діти, що втратили кінцівки, діти, на очах яких катували і вбивали батьків, діти, що пережили насильство тощо. За інформацією верховного комісара ООН з прав людини, щодня в Україні гине двоє дітей та четверо отримують поранення.

Найбільше постраждалих дітей у Донецькій області – 445, у Харківській – 272, Київській – 123, Херсонській – 90, Запорізькій – 84, Миколаївській – 83, Чернігівській – 68, Луганській – 66, Дніпропетровській – 64.

Водночас, за інформацією Нацполіції України, 348 дітей вважаються зниклими безвісти, а 10 060 – знайденими. За даними національного інформаційного бюро, 16 221 дитина є депортованою, а 307 дітей вже вдалося повернути.

Однак ці цифри не остаточні, нині триває робота з їхнього встановлення в місцях ведення бойових дій, на тимчасово окупованих та звільнених територіях. Прокуратура України виявила 54 катівні (у частині з яких утримували дітей) й відкрила 5079 кримінальних проваджень за фактами катувань. Офіс Генерального прокурора встановив понад 100 фактів сексуального насильства з боку росіян, пов'язаного з війною, 12 з яких — щодо дітей. Нині органами прокуратури здійснюється досудове розслідування у 2607 кримінальних провадженнях про злочини, скоєні проти дітей.

Загальна кількість пошкоджених або зруйнованих закладів освіти вже перевищує 3 127 об'єктів, серед яких 1 489 шкіл, 885 дитячих садочків, 517 будівель закладів вищої освіти. Найбільше освітня інфраструктура

постраждала в Харківській (34%), Донецькій (18%) та Луганській (11%) областях.

Для того, щоби унеможливити подальше травмування і загибель дітей, працівники поліції, волонтери, педагоги і психологи виконують велику роботу:

- ознайомлюють населення з правилами безпеки; інформують щодо правил мінної безпеки, нагадують про важливість дотримання дітьми правил безпечної поведінки під час повітряної тривоги в бомбосховищах і вдома;
- сприяють фіксації всіх скоєних російськими військовими злочинів: вбивств, каліцтв, жорстокого поводження. Невіддільною складовою цього процесу є формування довіри та донесення до громадян потреби звертатися до правоохоронних органів із заявами й доказами скоєних злочинів, зокрема через інтернет і телефонний зв'язок;
- збільшують зусилля щодо фіксації злочинів сексуального характеру, зокрема проти дітей. Більшість із них залишаються латентними і вкрай мало фіксуються правоохоронними органами;
- максимально використовують міжнародні канали для моніторингу стану дітей, які були депортовані до росії, документують скоєні проти них злочини. Сприяють більшому залученню міжнародних організацій і волонтерських спільнот до процесу повернення додому українських дітей;
- проводять інформаційно-роз'яснювальні розмови з дітьми щодо правил безпеки в інтернеті та наявних схем вербування / втягування підлітків у війну (передання розвідувальних даних, участь в агітації тощо).

Діти України пережили 400 днів насильства, травм, втрат, руйнування та вимушеного переміщення з початку війни в лютому 2022 року. У мільйонів дітей були вкрадені святкування днів народження, шкільні спогади, час з друзями та родиною. Вони втратили домівки, школи та дитячі майданчики. Через війну в багатьох українських дітей тепер дорослі очі, але досвід, життя і майбутнє кожної української дитини — безцінні. Тому психологам, педагогам і батькам прийдеться плідно працювати, щоби повернути посмішки в дитячі очі.

(Одержано 12.03.2023)

УДК 159.9

Сергій Сергійович БАНДУРКА,

доктор філософії, докторант

Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4826-5799>

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Війна, яку 24 лютого 2022 р. Російська Федерація розв'язала проти України, спричинила раптові зміни в житті українського суспільства.